

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

ФАКУЛТЕТ

УЧЕБЕН ПЛАН

Утвърждавам: .....

Утвърден от Академически съвет с протокол
№ ..... / .....

Професионално направление: Психология

ОКС „магистър”

Специалност: Психология

Ф	Ф	П	З	З	О	1	1	4
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Магистърска програма:

Детско-юношеска и училищна психология (диагностика и консултиране) за студенти с бакалавърска степен по Психология

Форма на обучение: Редовна

Продължителност на обучението (брой семестри): три (без практика) или четири (с практика)

Професионална квалификация: Магистър по детско-юношеска и училищна психология

Квалификационна характеристика

Специалност: Психология

Магистърска програма: Детско-юношеска и училищна психология (диагностика и консултиране)

1. НАСОЧЕНОСТ, ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЦЕЛИ

Магистърската програма по Детско-юношеска и училищна психология (диагностика и консултиране) представлява второ образователно-квалификационно равнище на обучението по психология. Програмата предлага задълбочена теоретична подготовка и практически умения за психологическа работа с деца, юноши, с техните учители и семейства.

2. ОБУЧЕНИЕ (ЗНАНИЯ И УМЕНИЯ, НЕОБХОДИМИ ЗА УСПЕШНА ПРОФЕСИОНАЛНА ДЕЙНОСТ; ОБЩО ТЕОРЕТИЧНА И СПЕЦИАЛНА ПОДГОТОВКА И ДР.)

Детско-юношеските и училищните психолози притежават:

- Задълбочени знания за теориите, етапите, закономерностите и кризите на психичното развитие в детска и юношеска възраст;
- Знания по психометрия, конструиране и използване на психологически тестове и други инструменти за психологическо оценяване;
- Практически умения за психодиагностика и психологическо оценяване;
- Практически умения за консултиране и интервенция;
- Комуникативни умения, умения за работа в екип, рефлексия върху границите на собствената си компетентност и умения; разбиране и следване на етичните принципи на психологическата професия.

3. ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ

Детско-юношеските и училищните психолози работят за намирането на най-доброто решение за всяко дете. Използват разнообразни стратегии и взаимодействат ефективно с училището, семейството и с други институции, за да отговорят на индивидуалните потребности на всяко дете. Компетентността на детско-юношеските и училищните психолози включва **знания** и **умения** за практическа работа с деца, родители, учители, други представители на общността в следните области:

1. Диагностична дейност и вземане на решения. Детско-юношеският и училищен психолог оценява психичното развитие и провежда диагностични изследвания, за да идентифицира силните и слабите страни, възможностите и проблемите на детето. Планира и осъществява, в сътрудничество с учителите и други професионалисти програми за постигане на оптимални учебни резултати. Представя резултатите от оценяването в емпирично базирани решения и препоръки за практиката. Съобщава резултатите от психологическото оценяване на родителите, учителите и други отговорни за детето професионалисти по начин, който позволява да се разберат и да се адресират затрудненията на детето в ученето и взаимоотношенията с възрастните и връстниците. При необходимост уведомява оторизираните органи и насочва децата за допълнително изследване в специализирани институции (клиними, центрове за психично здраве, детски консултативни кабинети и други) за осигуряване на психологическо, медицинско и социално обслужване на нуждите на детето и семейството.

2. Консултиране. Детско-юношеският и училищен психолог притежава знания за различни модели и методи на консултиране, както и умения за прилагането им в различни ситуации.

- Сътрудничи с родителите, учителите и други професионалисти при планиране и взимане на решения.

- Работи заедно с децата и подпомага развитието на адекватна учебна мотивация, преодоляване на проблемите в ученето, формиране на ефективни учебни умения и организация на учебната работа, формиране на чувство за учебна компетентност и увереност в собствените способности; позитивна лична, социална и етнокултурна идентичност.
- Консултиране и професионално ориентиране в различни етапи на образованието.
- Консултира децата – индивидуално и в група, използвайки интерактивни форми на тренинги (за социални умения, справяне с гнева, развитие на емпатийни способности и др.), лични интервюта и други психологически методи за подпомагане на личностното, социалното, емоционалното развитие, повишаване на психичното благополучие и развиване на умения за справяне с предизвикателствата на средата.
- Консултира родителите и учителите по въпроси на ученето и учебните постижения, проблеми на детското поведение, преодоляване на конфликти и създаване на благоприятен климат и мотивация за работа.
- Помага на родителите и учителите в разбирането на детското развитие и влиянието, което то оказва върху ученето и поведението.
- Организира и провежда тренинги за ефективни стратегии на възпитание, решаване на проблеми/конфликти, управление на поведението, превенция и адресиране на употребата на дрога/психоактивни вещества.
- Консултира децата и техните семейства, подпомага решаването на междуличностни и семейни проблеми, способства за подобряване на адаптацията към изискванията на средата.
- Консултира при кризи и преходи в семейната система (осиновявания, разводи и др.).
- Помага на семейството и училището за превенция и справяне с кризи (смърт, болест, самоубийство и други травматични/силно стресогенни събития).
- Консултира създаването на преванционно-информационни програми (телефонни линии, защитеност в интернет пространството, сексуално здраве и др.).
- Извършва консултативна работа с рискови групи деца и юноши.
- Служи като консултант на педагогически съвет/училищното настоятелство по въпросите на психологическата служба в училище.

3. Експертна работа по оценка на интелигентността и проследяване на когнитивното развитие. Детско-юношеският и училищен психолог притежава знания за процесите на учене, владее методи за оценка на тези процеси и пряко или непряко подпомага развитието на когнитивни/учебни умения. В сътрудничество с учителите и други професионалисти планиране и разработва програми, насочени към ефективно учене и работа с деца с обучителни трудности, както и надарени деца. Участва в реализацията на тези програми и оценява тяхната ефективност.

4. Социализация и развитие на жизнени умения. Детският психолог притежава знания за психическото развитие и умения за неговото оценяване. Пряко или непряко подпомага психосоциалната адаптация, стимулира поведенческите и емоционалните аспекти на развитието, например справяне с агресията, формиране на просоциално поведение и умения за успешна интеграция в групата. В сътрудничество с други професионалисти разработва целите и планира дейности за развитието на поведенческите и емоционалните аспекти при ученици с различни способности и потребности. Прилага интервенции за постигането им и оценява тяхната ефективност.

5. Превенция, кризисна интервенция и психично здраве. Детско-юношеският и училищен психолог има знания за човешкото развитие и психопатологията и свързаните с тях биологични, културни и социални влияния върху поведението.

- В сътрудничество с учителите и други професионалисти разработва програми за превенция на проблемно/рисково поведение и ниски учебни постижения и риск от отпадане от училище.

- Подпомага учителите в планирането и разработването на програми, насочени към работа с деца в риск: употребяващи психоактивни вещества, с прояви на агресивност, насилие и суицидна насоченост, с асоциално поведение, с рисково сексуално поведение и др.
- Притежава умения за управление на кризисни ситуации и ефективна интервенция.
- Работи в екип с медицински и други специалисти за справяне при тежки или хронични заболявания и техните последствия.
- Подпомага психичното здраве и физическото благополучие на децата и юношите.
- Работи за превръщане на училището, семейството и общността в сигурна среда за развитие и социални взаимодействия.

6. Сътрудничество между училището, семейството, институциите и общността. Детско-юношеският и училищен психолог притежава знания за семейната система, включително за ресурсите и слабите страни на семейството и влиянието им върху ученето, поведението и развитието на децата. Работи за постигане на сътрудничество и отношения на партньорство между семейството и училището. Владее методи за ангажиране на семейството с проблемите в ученето/поведението на детето. Подпомага взаимодействието и сътрудничеството между училището, семейството и другите служби/агенции, ангажирани с проблемите на детското развитие (детски психиатрични клиники, отдели за закрила на детето, центрове за профилактика и подкрепа на детското здраве, за превенция и интервенция при различни форми на девиантно поведение. Участва като член на многодисциплинарен екип за работа с деца в риск и с ученици с обучителни трудности.

7. Многообразие в ученето и развитието на учениците. Детско-юношеският и училищен психолог притежава знания за индивидуалните различия, способности, ограничения на учениците, както и за потенциалното влияние на биологически, социални, културни, етнически, социаликономически, езикови, полови или други аспекти на опита фактори. Демонстрира чувствителност и умения, необходими за работа с хора от различни културни, социални, етнически групи и прилага стратегии, съобразени и адаптирани с тези характеристики. Съдейства за формиране на толерантност, разбиране и приемане на разнообразието от нагласи и индивидуални особености на децата в училищната общност.

8. Училището и организацията на образователната система. Детско-юношеският и училищен психолог притежава знания за системата на образованието и свързаните с нея институции. В сътрудничество с училищната администрация подпомага политиката на училището и формиране на подходящ училищен климат. Работи с отделни хора и с групи за реализацията на тази политика, за създаване и поддържане на сигурна, подкрепяща и ефективна среда за учене и социални взаимоотношения.

9. Изследвания и оценка на програми. Детско-юношеският и училищен психолог има знания за методологията и планирането на емпирични изследвания, владее методи за статистически анализ и изводи. Провежда изследвания за оценка на ефективността на въведени в училището програми/алтернативни форми на обучение.

10. Развитие на професионалната квалификация. Детско-юношеският и училищен психолог притежава разбиране за спецификата на психологическата работа с деца и юноши и осъзнава границите на собствената си компетентност и умения. Ефективно използва професионалната си общност за подпомагане и супервизия. Активно се стреми да поддържа и да повишава професионалната си квалификация.

11. Изследователска дейност. Детско-юношеският и училищен психолог следи развитието на науката и съвременните достижения в практиката. Активно се ангажира с изследователска дейност, сътрудничество и обмен с колеги в национален и международен план.

12. Информационна технология. Детско-юношеският и училищен психолог има познания за съвременните информационни източници и технологии. Умее да търси, да намира и да използва източници на информация по начин, които подобрява качеството на дейността му в училище и професионалната му компетентност.

4. ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

- в системата на държавните и частни образователни и възпитателни институции (училища, детски градини и други)
- държавни, общински и неправителствени агенции и организации (центрове за работа с деца, отдели за закрила на детето, детски педагогически стаи и други);
- в системата на детското здравеопазване
- съдебната система (изготвяне на експертизи, изслушване на малолетни и непълнолетни)
- университети; изследователски центрове
- държавни и частни консултативни кабинети.

П 3 3 0 1
код на спец.

Специалност "Психология" / Магистърска програма "Детско-юношеска и училищна психология" за бакалаври психолози

за випуска, започнал през 2014 уч.година

№	код на дисциплината	Наименование на учебната дисциплина	Вид – З, И, Ф	семестър	ECTS кредити	Часове - общ брой				Седмична заетост	Форма на оценяване* - и, то, ки, прод
						Всичко	Лекции	Семинарни занятия	практически упр. / хоспетиране		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Задължителни дисциплини СПЕЦИАЛИЗИРАН МОДУЛ											
11	3 0 1 1	Психодиагностика на развитието в детска и юношеска възраст - 1 част	3	1	6	150	30	0	30	2/0/2	КИ
12	3 0 1 2	Арттехники в детска и юношеска възраст	3	1	7,5	225	30	0	45	2/0/3	КИ
13	3 0 1 3	Семейно консултиране	3	1	7,5	225	30	45	0	2/3/0	КИ
14	3 0 1 4	Психопатология на развитието. Детска и юношеска психиатрия	3	1	7	210	45	0	30	3/0/2	ТО, ПРОД
Практическите занятия на "Психопатология на развитието. Детска и юношеска психиатрия" се водят през 1-ви и 2-ри семестър в детска психиатрична клиника "Св. Никола"											
15	3 0 1 5	Психопатология на развитието. Детска и юношеска психиатрия	3	2	2	60	0	0	30	0/0/2	КИ
16	3 0 1 6	Психодиагностика на развитието в детска и юношеска възраст - 2 част	3	2	6	180	30	0	30	2/0/2	КИ
17	3 0 1 7	Агресия и тормоз от връстниците в училище	3	2	3	90	30	0	0	2/0/0	КИ
18	3 0 1 8	Кризисни периоди в развитието и проблеми на поведението	3	2	9	270	30	0	60	2/0/4	КИ
Практическите занятия на "Кризисни периоди в развитието и проблеми на поведението" са разделена на 4 модула, всеки по 30 часа * Практикум в Национален център по хигиена и медицинска екология * Практикум в SOS детски селища											
19	3 0 1 9	Зависимости (дрога и алкохол) при деца и юноши	3	2	6	180	30	0	30	2/0/2	КИ
20	3 0 2 0	Диагностика и терапия на специфични нарушения на способността за учене	3	3	6	180	30	0	45	2/0/3	КИ
21	П 0 2 1	Проблемно поведение в детска и юношеска възраст	3	3	7	210	0	0	90	0/0/6	КИ

Практическите занятия на "Проблемно поведение в детска и юношеска възраст" са разделени на 2 части .															
1. дейности на психолога в училище (две училища) - 60 часа															
2. диагностика и консултиране на деца и юноши (частен консултативен кабинет) - 30 часа															
Избираеми дисциплини - (Студентите задължително избират минимум по един курс в първи и в трети семестър, които носят по два кредита, и два курса във втори семестър – четири кредита.)															
1	И	3	0	0	Родителски модели на поведение	И	1	2	60	30	0	0	2/0/0	КИ	
2	И	3	0	1	Проективни методи за диагностика на развитието в детска и юношеска възраст	И	1	2	60	30	0	0	2/0/0	КИ	
3	И	3	1	1	Репродуктивна психология	И	1	2	30	18	10	2	1/1/0	КИ	
4	И	3	0	3	Времева перспектива и саморегулация в юношеска възраст	И	2	2	60	30	0	0	2/0/0	КИ	
5	И	3	0	4	Интеграция на деца със специални нужди	И	2	2	60	15	0	15	1/0/1	КИ	
6	И	3	0	5	Подходи в измерването и скрининг на тревожно-депресивна симптоматика в училище	И	2	2	60	30	0	0	2/0/0	КИ	
7	И	3	1	0	Разработване на проекти за приложни изследвания в детско-юношеската психология	И	2	2	60	30	0	0	2/0/0	КИ	
8	И	3	1	2	Работа с групи част 1	И	2	2	60	30	0	0	2/0/0	КИ	
9	И	3	0	6	Професионално ориентиране и консултиране в училище	И	3	4	120	30	0	30	2/0/2	КИ	
Практическите занятия на "Професионално ориентиране и консултиране в училище" са разделени на 3 части, всяка по 10 часа															
* Практикум в Център за човешки ресурси "Фортуна"															
* Практикум в Център за консултиране и педагогическо подпомагане															
* Практикум междуниверситетски центар "Кариера"															
10	И	3	1	3	Етнокултурни сходства и различия в развитието	И	3	2	60	30	0	0	2/0/0	КИ	
11	И	3	0	8	Мотивация за учене и учебни постижения	И	3	2	60	30	0	0	2/0/0	КИ	
12	И	3	1	4	Работа с групи част 2	И	3	2	60	0	60	0	0/4/0	КИ	

Учебни практики и курсови работи

№	код				Наименование на практиката	Вид – З, И, Ф	Семестър	ECTS - кредити	Седмици	Часове	Форма на контрол* - И, ТО, КИ
1	П	3	0	9	УЧЕБНА ПРАКТИКА*	И	IV	30	12	450	КИ

* Учебната практика е избираема. Студентът може да се дипломира със или без преминаване през тази практика (в първия случай тя се вписва в дипломата за завършена магистърска степен). Практиката включва стаж в училище, консултативни кабинети, болници/здравни заведения, центрове за работа с деца и юноши или други държавни или частни институции, занимаващи се с оценка и консултиране на деца, юноши и семейства

Дипломиране

Начин на дипломиране	ECTS - кредити	Първа държавна сесия	Втора държавна сесия
Защита на дипломна работа, когато има практика	15	юли	март
Защита на дипломна работа, когато няма практика	15	март	юли

Учебният план е приет на заседание на Факултетен съвет с протокол № 11 от 02.07.2013г.

Доп. Курс Разработване на пр. - февр 2014

ДЕКАН:.....

Софийски университет "Св. Климент Охридски"

Справка - извлечение от учебен план

Специалност " Психология." / магистърска програма "Детско-юношеска и училищна психология"
форма на обучение редовна, срок на обучение 3 семестъра (без практика)

Натовареност, ECTS-кредити и оценки по семестри

Вид заетост	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			Общо		
	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки			
Задължителни дисциплини	285	28	3	370	26	5	75	6	1																					710	60	9	
мин. избираеми дисциплини	30	2	1	60	4	2	30	2	1																				120	8	4		
учебни практики							90	7	1																				90	7	1		
Общо:	315	30	4	430	30	7	195	15	3																			920	75	14			

Начин на дипломиране	ECTS - кредити	брой часове за подготовка	Първа държавна сесия	Втора държавна сесия
Защита на дипломна работа	15	450	март	юли

Справка - извлечение от учебен план

Специалност " Психология." / магистърска програма "Детско-юношеска и училищна психология"
форма на обучение редовна, срок на обучение 4 семестъра (с практика)

Натовареност, ECTS-кредити и оценки по семестри

Вид заетост	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			Общо		
	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки	натовареност (ч.)	ECTS – кредити	бр. оценки			
Задължителни дисциплини	285	28	3	370	26	5	75	6	1																					710	60	9	
мин. избираеми дисциплини	30	2	1	60	4	2	30	2	1																				120	8	4		
учебни практики							90	7	1	450	15	1																	540	22	2		
Общо:	315	30	4	430	30	7	195	15	3	450	15	1																1370	90	15			

Начин на дипломиране	ECTS - кредити	брой часове за подготовка	Първа държавна сесия	Втора държавна сесия
Защита на дипломна работа	15	450	юли	март

Придобита професионална квалификация: Магистър по Детско-юношеска и училищна психология

№ на решението на ФС: 11 от 02.07.2013г.

Декан: